

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครองในระหว่างที่มีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง
เกี่ยวกับการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน

องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายได้มีหนังสือ ที่ สท ๗๔๕๐๑/๑๗๓ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อหรือแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง สรุปข้อเท็จจริงได้ ดังนี้

๑. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๐ จังหวัดพิษณุโลก ได้รับแจ้งขอความร่วมมือจากอำเภอเมืองสุโขทัย ให้ตรวจสอบเรื่องการรับเงินและการเบิกจ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้าย กรณีเจ้าหน้าที่การเงินปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย จึงได้ทำการตรวจสอบหลักฐานเอกสารการรับเงินและการเบิกจ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้าย ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๓๙ ถึงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๒ แล้วพบว่า นางวลีวัลย์ หล่อประดิษฐ์ หัวหน้าส่วนการคลัง ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้เขียนเช็คสั่งจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายแต่เพียงผู้เดียว ได้เขียนเช็คสั่งจ่าย “เงินสด” หรือสั่งจ่ายในนามผู้มีสิทธิโดยไม่ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก หรือสั่งจ่ายเจ้าหน้าที่โดยไม่ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออกและไม่ขีดคร่อมเช็คโดยผู้มีสิทธิร่วมลงนามในเช็คอีกสองคนก็ไม่ได้ทักท้วงหรือมีการปฏิบัติให้ถูกต้องแต่อย่างใด และเมื่อมีการรับเงินตามใบเสร็จรับเงินของทางราชการแล้วก็ไม่บันทึกการรับเงินไว้เป็นหลักฐานในสมุดบัญชีเงินสดหรือบัญชีเงินฝากธนาคาร หรือนำฝากเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารขององค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้าย การเบิกจ่ายเงินดังกล่าวจึงไม่ถูกต้องตามข้อ ๗๐ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ และข้อ ๖๑ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบกับหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๗๙๖ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๓๘ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเขียนเช็คสั่งจ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล และหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๓.๔/ว ๒๑๓๑ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๑ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์การรับเงินเป็นเช็คหรือตัวแลกเงิน วิธีการเขียนเช็คสั่งจ่ายเงิน และการมอบฉันทะในการรับเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนที่ ๒ หลักเกณฑ์และวิธีการเขียนเช็คสั่งจ่ายเงิน อันเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์ ทำเอกสารเท็จ และเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้ทางราชการเสียหายเป็นเงินขาดบัญชี จำนวน ๒,๐๐๔,๗๗๕.๖๗ บาท หักรายการส่งใช้เงินขาดบัญชีก่อนที่ทางสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๐ จังหวัดพิษณุโลก จะเข้าตรวจสอบจำนวน ๒,๐๐๐ บาท และเงินเกินบัญชีจำนวน ๒๓๘,๐๐๐ บาท คงเหลือเงินขาดบัญชีสุทธิ จำนวน ๑,๗๖๔,๗๗๕.๖๗ บาท ซึ่งความเสียหายดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของนายไพโรจน์ ศรีชู ประธานกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้าย ในฐานะผู้ลงนามในเช็คเบิกเงินและผู้อนุมัติฎีกา และ พ.จ.อ. นเรศ เทียนบุตร ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้าย ในฐานะผู้ลงนามในเช็คเบิกเงิน ผู้เบิก และผู้จ่ายเงิน

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายได้มีคำสั่ง ที่ ๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๘ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดขึ้นเพื่อพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิด ซึ่งผลการสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีเจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบหลายราย โดยหนึ่งในนั้น คือ พ.จ.อ. นเรศฯ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายจึงได้ส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงไปยังกระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ โดยในระหว่างรอผลการพิจารณาของกระทรวงการคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายได้มีคำสั่ง ที่ ๕๖/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ให้ พ.จ.อ. นเรศฯ และเจ้าหน้าที่อื่นอีก ๔ คน รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำละเมิด

๓. ต่อมากระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางได้พิจารณาสำนวนการสอบข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า เงินขององค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๙ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ ขาดบัญชีทั้งสิ้น ๑,๗๖๔,๗๗๕.๖๗ บาท และเป็นกรณีการเบิกเงินที่ได้รับไปเกินสิทธิ จำนวน ๑๔,๒๐๕ บาท โดยมีสาเหตุมาจากการทุจริตและการไม่ปฏิบัติตามระเบียบของเจ้าหน้าที่ และการละเลยไม่ควบคุมดูแลตรวจสอบอย่างใกล้ชิดของผู้บังคับบัญชา เป็นเหตุให้ทางราชการเสียหาย ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบหลายรายโดยแยกเป็นแต่ละกรณี รายละเอียดปรากฏตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๖/๑๒๘๘๐ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้าย

๔. องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายได้มีคำสั่ง ที่ ๒๐๕/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ และคำสั่ง ที่ ๒๐๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ให้ พ.จ.อ. นเรศฯ และเจ้าหน้าที่อื่นรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพิ่มเติม เพื่อให้เป็นไปตามความเห็นของกระทรวงการคลัง และต่อมาได้มีคำสั่ง ที่ ๒๓๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ยกเลิกคำสั่ง ที่ ๒๐๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ที่ให้ผู้ต้องรับผิดชอบใช้เงินคืนให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายเพิ่มเติมเป็นรายกรณี อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากที่องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายได้มีคำสั่งให้ พ.จ.อ. นเรศฯ รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว พ.จ.อ. นเรศฯ มิได้ปฏิบัติตามคำสั่ง องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายจึงได้มีหนังสือแจ้งเตือนให้ พ.จ.อ. นเรศฯ นำเงินมาชำระ แต่ พ.จ.อ. นเรศฯ ยังคงเพิกเฉยไม่นำเงินมาชำระแต่อย่างใด องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายจึงได้มีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัยเพื่อขอความเห็นชอบในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยวิธีการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของ พ.จ.อ. นเรศฯ เพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน ต่อมาผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัยได้พิจารณาและเห็นชอบให้องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายใช้มาตรการบังคับทางปกครองแก่ทรัพย์สินของ พ.จ.อ. นเรศฯ ได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับข้อ ๑ (๖) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๕. องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายได้มีคำสั่ง ที่ ๕๐๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ แต่งตั้งเจ้าพนักงานยึดอายัด เพื่อให้ทำการยึดอายัดทรัพย์สินของ พ.จ.อ. นเรศฯ และได้มีคำสั่ง ที่ ๕๐๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ ให้ดำเนินการยึดทรัพย์สินของ พ.จ.อ. นเรศฯ เพื่อชำระเงินคืนแก่องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้าย พร้อมทั้งได้มีหนังสือ ที่ สท ๗๔๕๐๑/๙๔๗ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ แจ้งคำสั่งยึดทรัพย์สินให้ พ.จ.อ. นเรศฯ ทราบ นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายได้มีคำสั่ง ที่ ๕๐๘/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการขายทอดตลาด เพื่อดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินของ พ.จ.อ. นเรศฯ

รวมทั้งได้มีการออกประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้าย เรื่อง การขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องชดใช้เงิน ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ และมีหนังสือ ที่ สท ๗๔๕๐๑/๓๑ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๑ ถึง พ.จ.อ. นเรศฯ เพื่อส่งกำหนดวันนัดขายทอดตลาดที่ดินให้ทราบ

๖. พ.จ.อ. นเรศฯ ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองพิษณุโลกเป็นคดีหมายเลขดำที่ ๒๖/๒๕๖๑ และขอให้ศาลมีคำสั่งกำหนดวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนการพิพากษาหรือการทุเลาการบังคับให้องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายงดการขายทอดตลาดทรัพย์สินไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ซึ่งศาลปกครองพิษณุโลกได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ กำหนดวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนการพิพากษาโดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายระงับการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีไว้เป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายได้ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวของศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุด และศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ กลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้ยกคำขอให้ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาของผู้ฟ้องคดี

๗. องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายได้มีหนังสือ ที่ สท ๗๔๕๐๑/๑๕ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ ถึงสำนักงานคดีปกครองพิษณุโลก เพื่อขอหารือแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการขายทอดตลาดทรัพย์สินของ พ.จ.อ. นเรศฯ ในระหว่างที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองพิษณุโลก และสำนักงานคดีปกครองพิษณุโลกได้มีหนังสือ ที่ อส ๐๐๓๔/๐๔๗ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒ ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้าย สรุปความได้ว่า มาตรา ๕๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครอง โดยกระทบกระเทือนผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองน้อยที่สุด ซึ่งหลักการดังกล่าวบังคับให้เจ้าหน้าที่ต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองให้สอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วน และแม้คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองจะเคยมีคำวินิจฉัยเรื่องเสร็จที่ ๕๔๘/๒๕๔๔ และเรื่องเสร็จที่ ๘๗/๒๕๕๐ ในทำนองว่า ในกรณีที่ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองได้ฟ้องคดีต่อศาลเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่เรียกให้ชำระเงิน และคดีอยู่ระหว่างพิจารณาโดยมิได้สั่งให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งแต่อย่างใด เช่นนี้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจย่อมสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้นั้นได้ เพราะการฟ้องคดีต่อศาลไม่มีผลเป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่ง ซึ่งการวินิจฉัยดังกล่าวเป็นแนวทางกว้าง ๆ ไม่อาจนำไปปรับใช้กับข้อเท็จจริงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะ จึงเป็นการสมควรที่องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายจะนำข้อหาดังกล่าวหารือต่อคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายจึงขอหารือ ดังนี้

๑. ในขณะที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองพิษณุโลก องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายจะขายทอดตลาดทรัพย์สินของ พ.จ.อ. นเรศฯ ที่ได้ยึดหรืออายัดไว้แล้วได้หรือไม่

๒. หากองค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายขายทอดตลาดทรัพย์สินของ พ.จ.อ. นเรศฯ ที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ในขณะที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองพิษณุโลกไปแล้วจะมีผลต่อคดีอย่างไร

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหารือขององค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้าย โดยมีผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากคำชี้แจงของผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายและเอกสารที่ส่งมาเพิ่มเติมว่า ภายหลังจากที่องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายได้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของ พ.จ.อ. นเรศฯ ไว้เพื่อนำออกขายทอดตลาดนั้น พ.จ.อ. นเรศฯ ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองพิษณุโลก เพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายที่ ๒๐๕/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ที่ ๒๐๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ และ ที่ ๒๓๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ที่ให้ พ.จ.อ. นเรศฯ รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำละเมิด และขอให้เพิกถอนคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายที่ ๕๐๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่ให้ยึดทรัพย์สินของ พ.จ.อ. นเรศฯ เพื่อชำระหนี้คืนแก่องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้าย พร้อมทั้งขอให้ศาลมีคำสั่งกำหนดวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนการพิพากษาหรือการทุเลาการบังคับให้องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายงดการขายทอดตลาดทรัพย์สินไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ซึ่งศาลปกครองพิษณุโลกได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ให้รับคำฟ้องเฉพาะในส่วนที่ขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งที่ให้ยึดทรัพย์สินและให้รอการสั่งรับคำฟ้องในส่วนที่ขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนทั้งสามฉบับไว้ก่อน เนื่องจากข้อเท็จจริงที่ใช้ประกอบการรับหรือไม่รับคำฟ้องในข้อหาดังกล่าวไว้พิจารณายังไม่ชัดเจนเพียงพอ พร้อมทั้งได้มีคำสั่งกำหนดวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนการพิพากษาโดยให้ระงับการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีไว้เป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดหรือมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น

ต่อมาศาลปกครองพิษณุโลกได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ ไม่รับคำฟ้องในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนทั้งสามฉบับ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีมิได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวก่อนที่จะนำคดีมายื่นฟ้องต่อศาลตามมาตรา ๔๒^๑ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายได้ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งกำหนดวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนการพิพากษาของศาลปกครองพิษณุโลกต่อศาลปกครองสูงสุด ซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ กลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้ยกคำขอของผู้ฟ้องคดี

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาข้อหารือขององค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายประกอบกับข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นแล้ว เห็นว่า เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายได้มีคำสั่งให้ พ.จ.อ. นเรศฯ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำละเมิด

^๑มาตรา ๔๒ ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๙ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้นต้องมีค่าบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ในกรณีที่กฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะกระทำได้ต่อเมื่อมีการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการภายในเวลาอันสมควรหรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด

โดย พ.จ.อ. นเรศฯ มิได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว คำสั่งให้خذใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นจึงมีผลผูกพันและเป็นที่สุด เมื่อ พ.จ.อ. นเรศฯ ไม่خذใช้ค่าสินไหมทดแทนตามคำสั่งดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายจึงอาจพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗^๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของ พ.จ.อ. นเรศฯ เพื่อนำมาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้

ส่วนกรณีที่ พ.จ.อ. นเรศฯ ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองพิษณุโลก เพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งยึดทรัพย์สินนั้น แม้คดียังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองก็ตาม แต่เมื่อศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้ยกคำขอที่ขอให้ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนการพิพากษาในคดีนี้ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้ายจึงมีอำนาจที่จะพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ได้ยึดหรืออายัดไว้นั้นในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองได้ เนื่องจากการฟ้องคดีต่อศาลไม่กระทบต่อการใช้มาตรการบังคับทางปกครองของหน่วยงานของรัฐแก่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดซึ่งได้มีการออกคำสั่งให้خذใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้วตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๕๔๘/๒๕๔๔^๓ และเรื่องเสร็จที่ ๘๗/๒๕๕๐^๔

(นางสาวจรรวรณ์ เสงตระกูล)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๖๒

^๑มาตรา ๕๗ คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ผู้ใดชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระ โดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้น และขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน

วิธีการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ส่วนผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๓บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ข้าราชการขอลาออกจากราชการตามโครงการเปลี่ยนเส้นทางชีวิต (เกษียณก่อนกำหนด) และการใช้มาตรการบังคับทางปกครองต่อเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๐๖/๗๐๔ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๔ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๔บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การถอนฟ้องคดีที่มีการออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๕/๘๔ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี